

XAVER

časopis banskobystričkih bohoslovcov
ročník XVIII.

3/2011

O povolání
Madrid
Prváci

Tým, čo veria v teba, Bože,
život sa neodníma, iba mení...

XAVER

Časopis bohoslovcov
Kňazského seminára
sv. Františka Xaverského v Badíne

vychádza ako občasník
rozširuje sa svojpomocne
ročník: XVIII.
číslo: 3/2011

šéfredaktor
Jozef Benčat

jazyková korektúra
Mgr. Dušan Rončák

teologický poradca
ThLic. Ján Viglaš

technické spracovanie
Marián Husár, Jozef Benčat

predná obálka:
pohreb biskupa Mons. Rudolfa Baláža
coverfoto: Dominik Jáger

adresa redakcie
Kňazský seminár sv. Františka Xaverského
Banská 28
976 32 Badín, Slovakia

tel: (+421) (0) 484182602
e-mail: redakcia@xaver.sk

web: www.xaver.sk
bankové spojenie časopisu
0434002927/0900

cirkevné schválenie
Biskupský úrad B. Bystrica, č. 1377/98
tlač: LÚČ Bratislava

ISSN 1335-2628

Neoznačené foto v časopise je zo seminár-
neho archívu a internetu.

Z O B S A H U

<i>Otec biskup Baláž.....</i>	<i>6</i>
<i>Život v apoštoláte.....</i>	<i>10</i>
<i>Príchody a návraty.....</i>	<i>14</i>
<i>Osmička nováčikov.....</i>	<i>21</i>
<i>Povolanie... k plnosti života.....</i>	<i>24</i>
<i>Realita potratu.....</i>	<i>26</i>
<i>Madrid</i>	
<i>svetová metropola mladých.....</i>	<i>30</i>

šéfredaktor
Jozef Benčat

redaktor
Peter Lupták

redaktor
Marián Juhaniak

redaktor
Michal Válka

distribúcia
Marek Melich

redaktor
Dušan Rončák

redaktor
František Veverka

redaktor
Marián Husár

Milí čitatelia!

Začiatkom novembra si Katolícka cirkev pripomína dva významné sviatky. 1. novembra je to slávnosť Všetkých svätých, ktorá sa spája s nádejou na vzkriesenie. Už v 4. storočí po Kristovi sv. Efrém Sýrsky (306-373) a sv. Ján Zlatoústý (354-407) poznajú sviatok všetkých svätých mučeníkov. Ešte aj v dnešnom gréckom kalendári sa táto nedeľa volá Nedeľa svätých. Pápež Gregor III. (731-741) zmenil slávenie Všetkých svätých z 13. mája na 1. novembra, keď v Bazilike sv. Petra slávnostne posvätil kaplnku k úcte všetkých svätých. Na slávnosť Všetkých svätých nadväzuje Spomienka na všetkých verných zosnulých, ľudovo nazývaná Dušičky. Spomienku zaviedol svätý opát Odilo z Cluny roku 998. Pod vplyvom clunyjských mníchov sa táto spomienka v priebehu 11. storočia veľmi rozšírila a v Ríme ju prijali v 14. storočí.

Večný život nám bol otvorený veľkonočným tajomstvom Krista a viera je cestou k jeho dosiahnutiu. V rozhovore s Nikodémom Ježiš prehľbuje spásonosný zmysel kríža a vyjavuje, že v nesmiernej láske Boha a v dare jednorodného Syna „Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život“ (Jn 3, 16).

Kristus žil, zomrel a vstal z mŕtvych pre všetkých. Ako sv. Pavol učí, „aby sa na meno Ježiš zohlo každé koleno... a aby každý jazyk vyznával: Ježiš Kristus je Pán!“ (Flp 2, 10-11). „Veď Kristus práve preto zomrel a ožil, aby vládol aj nad mŕtvymi, aj nad živými.“ „Veď všetci budeme stáť pred Božou súdnou stolicou“ (Rim 14, 9-10). Podobne sv. Ján vo svojom učení zdôrazňuje, že „Otec nikoho ani nesúdi, ale všetok súd odovzdal Synovi, aby si všetci ctili Syna tak, ako si ctia Otca“ (Jn 5, 22-23). „A všetko tvorstvo na nebi, na zemi, pod zemou i na mori a všetko, čo je v nich, počul som volať: Sediacemu na tróne a Baránkovi dobrorečenie a česť, sláva a moc na veky vekov“ (Zjv 5, 13).

Modlime sa, aby sme Boha milovali nadovšetko, a tak mohli prejsť k nebeskej hostine v spoločenstve svätých. Aby Ježiš Kristus, ktorý slávne vstal z mŕtvych, prijal našich zosnulých starých rodičov, rodičov, dobrodincov, priateľov, zosnulého diecézneho biskupa Mons. Rudolfa Baláža, bratov a sestry a dal im podiel v nebi na večnej radosi.

Mons. Jozef ŠTRBA

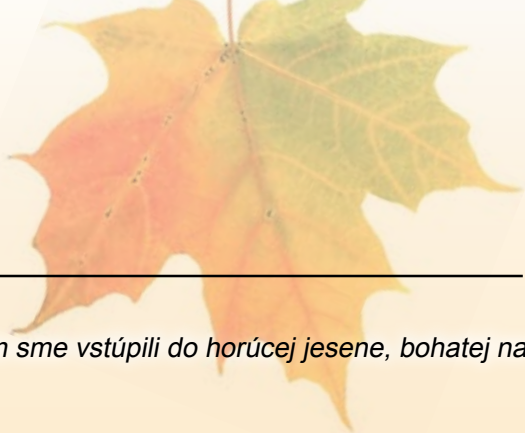

Ú
V
O
D
N
Í
K

NEWS

S novým akademickým rokom sme vstúpili do horúcej jesene, bohatej na udalosti rozmanitého charakteru.

Veni Sancte o hľadaní pravdy

Oficiálnym začiatkom nového akademického roka 2011/2012 sa 22. septembra 2011 stala slávnostná bohoslužba spojená so vzývaním Ducha Svätého, celebrowaná Mons. Mariánom Bublincom. Prítomným sa prihovoril rektor seminára vdp. Ján Viglaš, ktorý si v homílii položil otázku: „Akú pravdu chceme poznávať a akú pravdu chceme žiť?“ „Pravda sa hľadá dialogicky a bez invektív,“ zdôraznil rektor seminára. Po skončení sv. omše odovzdal dekan fakulty Mons. Marian Šuráb v aule siedmim prvákom vysokoškolské indexy, čím sa zaradili do kolektívu bohoslovcov Banskobystrickej diecézy.

Hody v Sebechleboch

Pozvanie sebechlebského farára vdp. Daniela Markoviča prijalo v nedeľu 25. septembra 2011 celé osadenstvo seminára na čele s jeho predstavenými, bohoslovcami i sestričkami. Celodenný program oslavy patróna farnosti sv. Michala začali sv. omšou. Počas nej vdp. Viglaš poukázal na ťažkosti, s ktorými sa stretá kresťanská viera v anjelov. Anjeli nám pripomínajú, že aj my sme len stvorenia určené na službu, a dodávajú nám odvahu v boji proti zlu. Po slávnostnom obede v kultúrnom dome pokračoval program futbalovým zápasom medzi domácimi miništrantmi a bohoslovcami. Vyrovnaný zápas si vyžadoval posilnenie obidvoch mužstiev, po ktorom deň zakončili slávnostnými večerami vo farskom kostole.

Pod'akovanie za úrodu v Novej Bani

Hnaní vďačnosťou za tohtoročnú úrodu a dary zeme, ktoré do seminára prichádzajú z rúk štedrých darcov, putovali bohoslovci 29. septembra 2011 do Novej Bane. Tu sa každoročne slávi Roľnícka nedeľa spojená s výstavou obrazov a plastík vytvorených z najrozličnejších druhov potravín. Ich autormi sú nielen

profesionáli, ktorí sa venujú tejto výzdobe už niekoľko rokov, ale aj mládež, miništranti či deti z novobanskej farnosti. Tohtoročná výzdoba niesla v sebe viacero aktuálnych motívov, ako napríklad blahorečenie Jána Pavla II., úmrtie biskupa Rudolfa Baláža, či vysviacku novobanského rodáka Milana Tomagu.

Pešia púť na Staré Hory

Októbrová fatimská sobota na Starých Horách bola výnimočná vo viacerých smeroch. Okrem toho, že sa tu nachádzala aj relikvia sv. Cyrila, boli na tejto pobožnosti prítomní aj všetci bohoslovci kňazského seminára v Badíne, z ktorých deväti sa vybrali na Staré Hory v skorých ranných hodinách peši. Svoju púť okrem iných úmyslov obetovali aj za zosnulého biskupa Rudolfa Baláža a diecézu vyprosovali nového biskupa. Na Starých Horách celebroval sv. omšu dekan Jaroslav Pecha, ktorý v homílii pripomenul, že každá doba so sebou prináša ťažkosti, avšak vystúpiť z loďky Cirkvi, ktorá tiež neraz potrebuje generálnu opravu, prináša so sebou nebezpečenstvo smrti v rozbúrených vodách.

Stretnutie bohoslovcov na Velehrade

V sobotu 8. októbra 2011 sa na Velehrade uskutočnilo stretnutie bohoslovcov z Čiech, Moravy a Slovenska. Bohoslovci so svojimi predstavenými putovali na toto miesto už v piatok, kedy boli ubytovaní v jednotlivých rodinách vo farnostiach blízko Velehradu. Sobotňajší program odštartovalo predstavenie šiestich slovenských a dvoch českých seminárov. Vrcholom stretnutia bola sv. omša celebrovaná kráľovohradeckým pomocným biskupom Josefom Kajnekom. „Modlitba je hlavnou katedrou našich teologických inštitútov“, uviedol otec biskup, keď sa v homílii zamyslel nad myšlienkami súvisiacimi so spomienkou Panny Márie Ružencovej.

Najväčnejšou skúsenosťou tejto púte bola však možnosť vytvárania vzťahov. Tohtoročnej púte sa zúčastnilo 360 bohoslovcov oboch rítov a republík, ktorí v jedenástich skupinách uvažovali nad témami príhovoru pápeža Benedikta XVI. bohoslovcom v Madride. Výsledky spoločných úvah boli prezentované v Slovanskej sále Stojanovho gymnázia, kde sa sobotný program ukončil mariánskou modlitbou v podaní gréckokatolíckych bohoslovcov z Prešova. Nedeľu bohoslovci strávili v jednotlivých farnostiach, kde boli ubytovaní. Badínski seminaristi ju prežili vo farnosti Blatnica pod Svatým Antonínem a jej filiálke Blatnička. V nich si pre farníkov pripravili svedectvá a prezentovali seminár, do ktorého sa neskôr odobrali.

Stručný výber správ rozšírime v centre časopisu ďalšími reportážnymi článkami, ktoré obohatili jeho obsah. Prajeme vám príjemné čítanie.

KEBY SOM NEŽIL Z NÁDEJE, URČITE ŽIJEM ZO SPOMIENOK...

Aj takto by sa dal vyjadriť môj vzťah k spomínaniu. Naša pamäť je tak nádherne uspôsobená, že sa teší zo spomínania, a to hlavne vtedy, keď sú to spomienky pekné.

Spomienky na otca biskupa Baláža také sú. V prvom rade je to spomienka na dar kňazstva, ktorý bude už navždy spojený s ním a s vkladáním jeho rúk. Bolo to tesne po páde komunizmu a bol to skutočne veľký dar, pretože k nemu prišlo predsa len nečakane. Vkladanie rúk, ako to raz nádherne vyjadril pápež Benedikt XVI., je symbolické gesto, ktorým Boh berie človeka do svojej ochrany, akoby do jaskyne, v ktorej sa môže ukryť pred búrkou a víchricou. Toto gesto je nám dané cez konkrétneho človeka – v mojom prípade cez pána biskupa Baláža. Myslím, že medzi kňazom a jeho svätencom sa navždy vytvára vzťah ľudský, ale aj teologický. Vzťah toho, ktorý dáva zadarmo, lebo zadarmo prijal, a vzťah toho, ktorý prijíma z vďačnosti, aj keď dostáva zadarmo. Taký vzťah bol medzi mnou a ním.

Pán biskup bol človek veľkého srdca. Človek, ktorý rád obdarúval a nikdy si nič nechcel nechať pre seba. Ani duchovné veci, s ktorými sa rád delil, ani materiálne. Stalo sa, že mu niekedy z farnosti, kde som bol birmovať, poslali pekné, darčkové balenie vína. Dve fľaše. Na druhý deň som mal jednu na stole so slovami: „...aby si vedel, čo si priniesol.“ Jeho veľké srdce sa prejavovalo v malých veciach, ale i vo veľkých. Veľmi mu záležalo napríklad na tom, aby každý kňaz býval v dôstojných podmienkach a aby sa mohol naplno venovať svojej farnosti.

Bol človekom povinnosti. Vždy mal pred sebou plán dňa, čo sa týka modlitby, štúdia, čítania Svätého písma... Často hovorieval: „Robím tak, ako nás naučili v seminári.“ V tomto bol veľkým príkladom, pretože nikdy neuhol od svojich povinností a tak, ako chápal Boha, ako rástol vo vzťahu k nemu, tak robil vo svojom živote.

Bol človekom obety. To sa prejavovalo i v tom, že pracoval od skorého rána do večera, a to bez oddychu. Niekedy my, čo sme boli okolo neho, sme mu hovorili, aby si oddýchol hlavne poobede, aby si dal aspoň polhodinky pauzu, ale on sa vždy iba zasmial, že načo – nech oddychujú starší.

Pán ho našiel práve pri plnení povinností, keď toho dňa odchodu k Otcovi, hneď poobede, prijal návštevu bratov kňazov a venoval sa im, ako najlepšie vedel. To charakterizovalo celý jeho život...

Mons. Marián BUBLINEC, diecézny administrátor

foto: Dominik Jáger

BYŤ PRI BISKUPOVI AŽ DO KONCA...

Mnohokrát sa v živote človeka udejú veci, ktorým dlhší čas nemôže uveriť. Nejedného veriaceho i neveriaceho obyvateľa našej Banskobystrickej diecézy ako i celého Slovenska počas letných prázdnin prekvapila správa o úmrtí otca biskupa Rudolfa Baláža. V tom čase som bol v tábore s deťmi z farnosti, v ktorej som vykonával svoju diakonskú prax. Táto správa ma nesmierne zasiahla a nechcel som veriť tomu, že je to pravda. Ved' len pár týždňov predtým som z rúk otca biskupa prijal diakonskú vysviacku. Spomienok na otca biskupa určite zostane mnoho v srdciach mnohých, a tak isto aj v mojom.

Otec biskup Rudolf bol človek, ktorý viedol mnohých ku Kristovi, bol tým, ktorý chcel ukázať každému jasnú cestu, kadiaľ ísť, aby sme mohli byť s Kristom. Povzbudzoval, učil, napomínal, sprevádzal... Tento jeho postoj pre mňa vždy znamenal veľa. Nejedno jeho príhovor ma povzbudil, či prinútil sa zamyslieť nad tým, aká je moja cesta za Kristom.

Najväčšia vďaka otcovi biskupovi Rudolfovi z mojej strany patrí za to, že ma spolu s mojimi šiestimi spolubratmi vysvätil tento rok za diakonov, a tak nám otvoril prvú dôležitú bránu Kristovho kňazstva. Ešte dnes silno vnímam a cítim jeho ruky na mojej hlave počas obradu vysviacky. Ruky, ktoré pevne položil na hlavu každého z nás, ruky, ktoré symbolizovali Krista a jeho prijímajúcu náruč. Ruky, ktoré nám neraz podával, keď sme sa stretávali. Ruky, ktorými požehnal naše reverendy, keď sme boli v druhom ročníku, ruky, ktoré nám odovzdali Sväté písmo pri prijatí medzi lektorov, a chlieb, ktorý sa premenil na Eucharistiu pri prijímaní za akolytov. Tieto ruky nás viedli a ochraňovali. Tieto ruky nám hlbšie odovzdali Krista.

Spolu so svojimi spolubratmi sme dobre vedeli, že diakoni sú tí, ktorí posluhujú kňazom, no najmä sú vždy pri svojom biskupovi. Sprevádzajú ho a slúžia mu. Tešil som sa, že neraz budem sprevádzať svojho biskupa, že budem pri ňom nesmierne blízko. Blízko pri nástupcovi apoštolov. Nikdy som si však nepomyslel, že budem pri svojom biskupovi až do konca, že ja a moji spolubratia budeme pri svojom biskupovi aj na jeho poslednej ceste. Že my budeme práve tí, ktorí nesú jeho telesné pozostatky z chrámu do hrobu, aby tam očakával deň vzkriesenia.

Byť pri biskupovi až do konca je tiež nesmierna milosť, ktorú môže človek dostať, zvlášť, keď ide o jeho svätiteľa. Som nesmierne vďačný Pánovi, že som mohol poznať a učiť sa od otca Rudolfa, ktorý bol pastierom každého z nás, ktorí sme sa rozhodli nasledovať Krista.

Peter LUPTÁK, diakon, 6. ročník
foto: Dominik Jáger

ČO SA DEJE V DIECÉZE, KEĎ ZOMRIE DIECÉZNY BISKUP?

Pohľad do noriem Kódexu kánonického práva (kán. 416 - 430)

Diecéza bez biskupa

Diecézny biskup je vlastným pastierom Božieho ľudu na území určitej diecézy, ktorá mu bola zverená najvyššou autoritou v Cirkvi, Rímskym veľkňazom, nazývaným aj pápež či Svätý Otec. Jeho úlohou je hlásať ľuďom Božie slovo, posväcovať ich sviatosťami i osobnou modlitbou a obetou a viesť spoločenstvo veriacich k najvyššiemu cieľu, ktorým je spása.

Úrad diecézneho biskupa sa môže uprázdniť, odborne nazvané stať sa **vakantným**, štyrmi možnými spôsobmi:

1. smrťou diecézneho biskupa;
2. zrieknutím sa, ktoré Rímsky veľkňaz (pápež) prijal. Od každého biskupa, ktorý dovŕšil 75. rok života sa žiada, aby predložil zrieknutie sa svojho úradu Najvyššiemu Veľkňazovi, ktorý po zvážení okolností rozhodne. Z iných vážnych dôvodov, ako je napr. narušené zdravie, sa môže zrieknuť aj skôr.
3. preložením na iný úrad, napr. do inej diecézy.
4. pozbavením, ktoré bolo biskupovi oznámené.

V prípade prvého možného spôsobu uprázdnenia úradu diecézneho biskupa, teda smrti, prechádza riadenie diecézy až do ustanovenia dočasného správcu biskupstva, ktorý sa nazýva **diecézny administrátor** čiže správca diecézy, na:

1. pomocného biskupa, ak taký v diecéze je, alebo
2. na kolégium konzultorov, čiže skupinu poradcov, ktorá pozostáva z kňazov, slobodne vymenovaných diecéznym biskupom spomedzi členov kňazskej rady, ktorých počet môže byť variabilný od 6 do 12 členov. Jednou z ich najhlavnejších úloh je do ôsmich dní zvoliť diecézneho administrátora, ktorý musí byť kňazom aspoň 35-ročným a vyniká učenosťou a rozumnosťou. Ak by do ôsmich dní administrátor zvolený nebol, kolégium konzultorov kompetenciu jeho voľby stráca. Aby diecéza neostávala dlho bez vedenia, menuje ho metropolita.

V našej banskobystrickej diecéze v stredu 27. júla 2011 o 16. hod. zomrel na následky krvnej embólie banskobystrický biskup Mons. Rudolf Baláž. Vo štvrtok 28. júla 2011 sa o 14.¹⁵ hod. v zasadačke Biskupského úradu v Banskej Bystrici uskutočnila voľba diecézneho administrátora. Kolégium konzultorov Banskobystrickej diecézy zvolilo podľa noriem kánonického práva za diecézneho administrátora doterajšieho generálneho vikára diecézy Mons. ThDr. Mariána Bublinca, ktorý sa prijatím voľby a zložením vyznania viery stal správcom Banskobystrickej diecézy.

Diecézny administrátor spravuje biskupstvo len dočasne – v období, v ktorom sa očakáva menovanie a príchod nového biskupa –, preto počas svojej funkcie nemá v diecéze nič podstatné meniť. Medzi jeho základné povinnosti patrí upovedomiť čo najskôr Apoštolský stolec o svojom zvolení, rezidovať v diecéze, v nedeľu a v prikázané sviatky obetovať sv. omšu za ľud. Má povinnosti a moc ako diecézny biskup s vylúčením tých vecí, ktoré sú svojou povahou alebo samým právom vyňaté.

Štandardným spôsobom ukončenia úradu diecézneho administrátora je príchod nového diecézneho biskupa, a to od momentu, v ktorom zákonne prevezme svoj úrad.

Voľba nového biskupa

Biskupi sú z božského ustanovenia nástupcami apoštolov, je im daný Svätý Duch, ustanovujú sa v Cirkvi za pastierov, aby učili náuku Ježiša Krista, posväcovali ľudí a viedli a spravovali Boží ľud, Cirkev. Biskupov slobodne vymenúva alebo zákonne zvolených potvrdzuje Najvyšší veľkňaz, Rímsky biskup, pápež.

Biskupi cirkevnej provincie, alebo, kde to okolnosti vyžadujú, Konferencie biskupov majú aspoň *každé tri roky* po spoločnej porade a tajne zostaviť *zoznam presbyterov* (aj z členov inštitútov zasväteného života) naozaj vhodných na episkopát a zaslať ho Apoštolskej stolici, pričom zostáva zachované právo každého biskupa osve oznámiť mená presbyterov, ktorých považuje za hodných a súcich na biskupskú úlohu. Každý diecézny biskup navrhuje troch potencionálnych kandidátov.

V situácii, v ktorej je potrebné vymenovať nového biskupa, zohráva nemalú úlohu osoba *pápežského nuncia*, ktorý koordinuje informatívny proces o osobách, z ktorých sa nový biskup vyberá. Jeho úlohou je, aby jednotlivo preskúmal a Apoštolskej stolici oznámil spolu so svojou mienkou to, čo odporúča metropolita, predseda konferencie biskupov a ostatní biskupi cirkevnej provincie; má si navyše vypočítať mienku kňazov z kolégia konzultorov a ak to uzná za užitočné, má si jednotlivo a tajne zistiť mienku aj iných z diecézneho a rehoľného kléru, ako aj laikov, ktorí vynikajú múdrosťou.

Vlastností kandidátov na službu biskupa sú: pevná viera, dobré mravy, nábožnosť, horlivosť za duše, múdrosť a rozumnosť, ľudské čnosti, ako napr. spravodlivosť. Musí mať dobrú povesť, vek aspoň 35 rokov, aspoň 5 rokov byť kňazom a takisto je potrebné vyššie vzdelanie, a to doktorát alebo aspoň licenciát zo Svätého písma, teológie alebo kánonického práva, alebo musí byť v týchto disciplínach aspoň skutočným znalcom.

Pre vymenovanie nového biskupa *nie je* určená časová lehota; môže to trvať aj niekoľko mesiacov i viac ako rok. Ak je za diecézneho biskupa menovaný už konsekrovaný biskup, napr. pomocný, do dvoch mesiacov od prijatia menovania má úrad kánonicky prevziať. Ak je za diecézneho biskupa menovaný kňaz ešte nevysvätený za biskupa, do troch mesiacov musí prijať biskupskú vysviacku a ešte jeden mesiac má na kánonické prevzatie úradu; spolu sú to teda najviac štyri mesiace. (kán. 382, § 2)

Na záver pripájam už len jednu z prosieb, ktoré v týchto dňoch prednášame Všemohúcemu za dar nového pastiera: „*Ježišu, dobrý Pastier, daruj našej diecéze biskupa podľa svojho Srdca.*“

ICDr. Jozef KUNESĚ,
vyučujúci kánonické právo, notár diecéznej kúrie

ŽIVOT V APOŠTOLÁTE

Deväťdesiatšesťročný páter Akvinas Mária Gabura OP je už 71 rokov kňazom. Jeho život môže byť veľkým povzbudením nielen pre budúcich kňazov, ale aj pre všetkých čitateľov tohto rozhovoru.

Otec Akvinas, cesta ku kňazstvu je vždy jedinečná. Aká bola tá Vaša?

Moja cesta ku kňazstvu bola usku-točňovaná postupne, tichými cestami. Prvé, čo na mňa zapôsobilo, bol pobyt ako 9- až 10-ročného chlapca u krstného otca, ktorý bol farárom v Námestove. Po skončení ľudovej školy ma dali do „meštianky“ práve v Námestove. Bol som tam rok a tam asi skrslo moje kňazské povolanie. Videl som veľmi vzorný život toho krstného otca, lebo to bol hlboký človek. Ďalej sa semienko môjho povolania rozvíjalo na biskupskom gymnáziu v Nitre a na gymnáziu v Bratislave, kde prichádzalo aj povolanie do dominikánskej rehole. Po maturite som bez

Maturitná fotografia

váhania vstúpil do noviciátu v Olomouci a tam po vynikajúcej duchovnej výchove pri prísnom rehoľnom živote ma olomoucký arcibiskup vysvätil za kňaza. Celý môj kňazský život sa potom rozvíjal v apoštoláte, najprv v Trenčíne,

kde som pôsobil skoro desaťrošie, odkiaľ som bol preložený do Košíc. Až prišlo k neblahému zásahu zo strany štátu, k likvidácii kláštorov. Začalo sa dvojročné skrývanie, no dostal som sa do rúk ŠtB a po monsterprocesse som bol odsúdený na doživotie. Moja kňazská práca sa potom mohla uskutočňovať svojím spôsobom vo väzení, nakoľko sa tam dalo, medzi kňazmi a laikmi. Neočakávané som sa, po ôsmich rokoch väzenia, dostal von na amnestiu, to bol rok 1960. Musel som najprv pracovať ako robotník a tajne uskutočňovať kňazskú činnosť, predovšetkým budovanie rehole. Veľa som pôsobil aj medzi laikmi: tajné prípravy na prvé sväté prijímanie, krúžky rozličných tajných skupín... Až keď sme mohli obnoviť rehoľný život verejne, tak sme s pomocou milosti Božej mohli po príprave uskutočniť ideál rehoľného života

v niekoľkých našich mestách. Zvláštna milosť Božia, ktorá ako potôčik tiekla vedľa mojej životnej cesty, živila moje povolanie, takže ma nezlákalo nič iné. Ťahal ma kňazstvo a ďakujem Pánovi za túto veľkú milosť.

Po sedemdesiatich rokoch kňazstva máte množstvo skúseností. Na ktoré roky v kňazskej službe spomínate najradšej?

Túžba po kňazstve bola túžbou po nezaslúženej milosti. Vedomie, že je to dar, úžasný dar, a preto si ho treba chrániť a rozvíjať konkrétne žitým duchovným životom. Mal som pred sebou perspektívu apoštolátu, ktorý sa potom uskutočňoval rozličnými smermi: dávaním duchovných cvičení, výchovou mládeže. Skoro desaťročné pôsobenie v Trenčíne mi umožnilo rozvíjať sa aj po tejto stránke – venovať sa mládeži, venovať sa študentom, z ktorých potom vyrástli krásne osobnosti, robotníckym bunkám. Toto všetko umožňovalo tešiť sa z toho nesmierného daru kňazského povolania, privádzať duše k Bohu v rozličných situáciách. Tak som napríklad jednému pomáhal pripraviť sa na popravu – aj to je jeden z hlbokých zážitkov môjho kňazského života.

Ste kňaz, dominikán. Akú úlohu vo vašom živote zohráva modlitba sv. ruženca?

Modlitba svätého ruženca znamenala a znamená stvárňovanie duchovného života podľa tajomstiev, nad ktorými pri tejto modlitbe rozjímame. Uvedomoval som si, že je to istý druh duchovného svätého prijímania. Lebo dotyk tých tajomstiev, to je ako napájanie duše do týchto prebohatých žriedel tajomstiev

života Pána Ježiša. Vieme dobre, že Pán Ježiš nám získal tajomstvami svojho života nesmierne milosti, nevyčerpateľné žriedla milosti, a práve pri modlitbe ruženca sa človek napája týmito milosťami. Svätý ruženec takto prežívaný vlastne pomáha stvárňovať duchovný život človeka. A v takom zmysle som sa usiloval prežívať a ďalej prežívam, keď sa denne modlím túto obľúbenú modlitbu. Postupne cez deň napájam si dušu z týchto prameňov nevyčerpateľných milostí tajomstiev života Pána Ježiša.

Otče, vieme o vás, že veľmi rád a často žehnáte. Akú moc má kňazské požehnanie?

To vie jedine Pán Boh. Ale to, čo si môžeme veľmi reálne uvedomiť, je mnohonásobná sila pôsobenia Božieho. Vnáša predovšetkým svetlo viery do tých, nad ktorými sa kňazská ruka zdvíha k požehnaniu. Príťahuje to mnohonásobné milosti pre konkrétne potreby ľudí. Lebo pri žehnaní si predovšetkým kňaz uvedomuje, že chce dať tým ľuďom účasť na Božom živote a všemohúca ruka Božia nech spočíva na tých, ktorým žehná. Keď dávam požehnanie, myslím na rôzne potreby. Udeľujem ho často cez deň umierajúcim,

aby v poslednej chvíli života tí, čo nemajú milosť, aby ju dostali, a tí, čo ju majú, aby sa jej dokorán otvorili a s ňou spolupracovali. Aby boli chránení pred hriechom. Preto rád a často dávam to požehnanie cez deň. Som si vedomý, že toto je jedna z podôb apoštolátu – rozdávanie Božích milostí cez kňazské požehnanie. Mnohí mi povedali: „Ako sme cítili, že nám žehnáte, že sa uskutočnilo práve to, čo sme potrebovali.“ V mladých kňazských rokoch ma povzbudilo to, čo mi odkázala stigmatizovaná Terézia Neumanová, ktorá mala veľkú vieru v kňazské požehnanie aktorej som ho na diaľku posielal. Predpovedala mi, že budem mnoho trpieť a toto sa uskutočnilo o päť rokov, v roku 1950, keď som sa dostal do rúk ŠTB a odsúdený som bol na doživotie. Som si vedomý, že požehnanie je jeden z tichých spôsobov apoštolátu a rozlievanie Božích milostí do duší.

Dnes z každej strany počúvame o krizach. Čo by ste poradili tým, ktorí zažívajú krízu povolania?

Kríza povolania? Tu jedine prosieť, veľmi prosieť o svetlo Ducha Svätého, ktoré by zasiahlo mladé duše, a na ten úmysel obetovať i rozličné ťažkosti, nepríjemnosti

denného života. Vzávať Ducha Svätého o presvedčujúcu silu, ktorá by ako semienko vpadla do duší a pritiahla ich k tomuto najvznešenejšiemu povolaniu. Prosiť Ducha Svätého, aby zmyšľanie mladíkov o kňazskom povolaní bolo postavené do krásneho svetla. Aby ich to priťahovalo. A treba sa na ten úmysel modliť.

Čo vás posilňovalo v najťažších chvíľach?

Jednoznačne môžem povedať, že to bol dar sily Ducha Svätého. Prosil som o splnenie tej úlohy, ktorú mi Boh zveril vo väzení pre každú okolnosť, a posilou bolo aj to, že som mohol posilňovať iných. Veď koľkí tam sa vrátili k Bohu! Dokonca istého českého mladíka som pokrstil pod korýtkom, kde sme sa umývali. Bolo pre mňa veľkou posilou, že som mohol iným rozdávať posilu cez túto tichú kazateľskú činnosť. Väčšinou som myšlienky rozjímal a z tých myšlienok som potom mohol uskutočňovať aj ten apoštolát slova Božieho.

Aký je váš odkaz tým, ktorí sa pripravujú na kňazstvo?

Študentom teológie by som predovšetkým odporúčal veľmi starostlivo dbať na rozvoj duchovného života. Nejde len o to začať, ale stále rozvíjať, otvárať sa každej milosti v každej prítomnej chvíli. Vziať si konkrétne príklad Pána Ježiša Krista, božského veľkňaza, ktorý sa pripravoval na celoživotnú obeť na kríži stálym spojením s Otcom a Duchom Svätým, a preto by som odporúčal dôsledný duchovný život. Nezanedbávať denné rozjímanie a prosieť Ducha Svätého o otváranie sa každej milosti, každej prítomnej chvíli.

Za rozhovor ďakuje a mnoho milostí vyprosuje **Michal VÁLKA, 3. ročník (-du-)**

foto: Jozef Benčať, archív

V Senohrade bol a je ruženec živý

Ruženec ako veľmi obľúbená modlitba je živý na mnohých miestach a v mnohých srdciach. Osobitne to však platí o farnosti Senohrad. Na prechádzku minulosťou i súčasnosťou tohto malého pútnického miesta vás teraz pozývame...

Farnosť Senohrad leží v malom údolí na južnom Slovensku v dekanáte Krupina. Prvá písomná zmienka pochádza už z roku 1135. Tu sa spomína pod menom Zenegar. Ďalšia písomná zmienka je z roku 1262, kedy sa už o nej hovorí ako Senohrade.

Prvá veľká zaujímavosť tejto farnosti je, že v Senohrade bolo ako v jednej z prvých troch farností na území ešte vtedajšieho Rakúsko-Uhorska založené Bratstvo sv. ruženca. Toto bratstvo založil v roku 1883 vtedajší farár Samuel Posch spolu so svojou kuchárkou Katarínou Wittmannovou. Oficiálne pôsobenie a potvrdenie Ružencového bratstva v Senohrade spolu s udelením odpustkov schválil pápež Inocent XI. a znovu ho potvrdil i pápež Pius IX. V tom čase boli v Rakúsko-Uhorsku založené a schválené len tri takéto bratstvá, a to v Košiciach, v Rábe, ktorá leží na území dnešného Maďarska, a v Senohrade. Toto bratstvo funguje dodnes a v Senohrade má zapísaných viac ako 19 tisíc členov. Hroby zakladateľov bratstva môžeme stále nájsť na miestnom cintoríne v obci.

Jednou z ďalších zaujímavostí je stavba tzv. ružencovej kalvárie, ktorá vlastne kalváriou ani nie je. Kaplnky totiž nepredstavujú zastavenia krížovej cesty, ale pätnásť ružencových tajomstiev. Tieto ružencové kaplnky boli postavené v roku 1934 a 6. októbra toho roku ich slávnostne posvätil Kryzostom Brandysz, františkán z Trstenej. Výjavy radostného, bolestného a slávnostného ruženca predstavovali drevené reliéfy z Dolného Tirolska v Taliansku. Tieto však boli v 90. rokoch 20. storočia z kaplniek z dôvodu ich ochrany vybraté a vkladajú sa len pri príležitosti sviatku Ružencovej Panny Márie. Od roku 2000 sú na stromoch pri prístupovom chodníku zo severnej strany kopca upevnené jednoduché drevené krížiky, ktoré predstavujú zastavenia krížovej cesty.

Na vršku menom Kriváň nad obcou sa nachádza nádherný kostol v barokovom štýle. V interiéri sú zachované tri pôvodné oltáre a kazateľnica. Aj lavice sú pôvodné, ručne vyrezávané s prírodnými vzormi. Strop a steny nesú bohaté plastické imitácie zo začiatku 20. storočia. Za tieto dekorácie dostal podľa farskej kroniky dekoratív Adam pápežské vyznamenanie. Sú orámovaním štyroch figurálnych kompozícií na strope a dvoch na stenách.

Popri kostole nemôžeme zabudnúť ani na Kaplnku sv. Jána Nepomuckého, ktorú si veriaci nazvali Ružencová a nachádza sa v strede obce pri hlavnej ceste. Kaplnka bola postavená v r. 1748 a dodnes sa v nej slúžia sv. omše počas týždňa. Z dejín farnosti je dôležité spomenúť aj fakt, že v rokoch 1865 – 1868 v Senohrade ako na svojom prvom kaplánskom mieste pôsobil aj veľký slovenský národovec a kňaz Andrej Kmeť.

Senohrad v histórii nášho územia patril a dodnes aj patrí medzi menšie pútnické miesta. Púte sa tu konajú vždy najbližšiu nedeľu k sviatku Ružencovej Panny Márie, ktorý sa slávi 7. októbra. Pri tejto príležitosti sa Senohrad vždy stáva miestom vnútorného rozjímania nad tajomstvami ruženca, miestom neprestajnej adorácie Krista v Eucharistii, hlbokoj mariánskej úcty a úprimnej modlitby.

Podľa internetovej stránky farnosti spracoval **František VEVERKA, 4. ročník.**

PRÍCHODY A NÁVRATY

Začiatkom nového školského roka sa aj v našom seminári udialo viacero zmien. Jednou z nich je aj príchod dvoch vyučujúcich – kňazov, s ktorými budeme zdieľať spoločnú strechu. Voľakedy obaja študovali za kňazov v našom seminári a teraz sú tu poslaní pre tých, ktorí sa tiež pripravujú na kňazstvo.

SSDr. PAVEL VILHAN, PhD., vyučujúci biblika

Mohli by ste nám v krátkosti predstaviť vašu životnú cestu?

Pochádzam z Detvy. Základnú školu som navštevoval najprv v Detve a potom v Kriváni. Po skončení gymnázia vo Zvolene som pokračoval rok v kňazskom seminári v Slovenskej Ľupči a ostatných päť v Badíne. Po celý čas ma sprevádzala aj hudba, ktorú som najprv študoval počas základnej školy a následne prakticky využíval až do skončenia štúdia v seminári. Z hry na klavíri som prešiel k organu a na spesťrenie ku kontrbasu a viole.

Čo vás viedlo ku kňazstvu a čo vás neskôr priviedlo k štúdiu Svätého písma?

Vďaka mojim obetavým rodičom som vyrastal som v rodine, kde modlitba a návšteva kostola bola súčasťou mojej výchovy, aj napriek praktickej nemožnosti mať účasť na živote farnosti. Farnosť Detva bola totiž oveľa väčšia ako dnes a problémom bola nielen vzdialenosť a vyťaženosť kňazov, ale aj obmedzovanie náboženstva vtedajšou mocou. Preto som veľmi silne prežíval koniec 80. rokov ako výzvu pre svoje ďalšie životné kroky. V rovnakom čase som začal hudobne doprevádzať sväté omše v susednej farnosti Hriňová. Cez kňazov, ktorí tam v prvých slobodných rokoch pôsobili, som mohol zblízka nahliadnuť do ich činnosti. Takto som počas strednej školy zažil skúsenosť obrodenej Cirkvi, ktorá mi pomohla urobiť moje

životné rozhodnutie. Okrem kňazov mi ku kňazstvu istotne pomohli modlitbou a príkladom aj najbližší príbuzní, najmä dve reholné sestry, ktoré som na sklonku ich života ako seminarista niekoľkokrát navštívil v ich komunite na Šumave. K štúdiu Písma som sa dostal nepochybne vďaka Božej prozreteľnosti. V závere teologických štúdií mi pán biskup Baláž navrhol pokračovanie v Ríme. Aj keď v tom čase študovali Sv. písmo ďalší dvaja kňazi, nebránil mi uberať sa týmto smerom.

Čo pre vás osobne znamená Sväté písmo, aký máte k nemu vzťah?

S vedomosťami z Písma som sa začal deliť s kolegami v badínskome seminári už po skončení licenciátu. Tak ako štúdium biblika nebolo jednoduché, ľahké nebolo ani jeho prednášanie. Obrovská investícia času a trpezlivosti však prináša svoje ovocie. Čítanie a odovzdávanie Písma je pre mňa tým, čím je život kňaza: život zo Slova a pre službu Slovu. Teraz, s čerstvým doktorátom z biblickej teológie, dúfam, že budem môcť ponúknuť nielen vedomosti, ale už aj určitú životnú skúsenosť.

PhDr. JOZEF URAM, PhD., vyučujúci filozofiu

Počas vášho života sa už vystriedali roky štúdia, pastorácie, ale aj vyučovania filozofie. Mohli by ste sa nám bližšie predstaviť?

Mám 38 rokov. Pochádzam z Liptova; naša rodina má korene v Bobrovci, v dedine na úpätí Západných Tatier a ja som sa narodil v Liptovskom Mikuláši. Spolu s rodičmi (žiaľ, ako jedináčik) som však býval v bytovke v Ružomberku, kde som prežil svoje detské a študentské roky. Tu som absolvoval základnú školu i gymnázium, kde ma zastihla „nezná revolúcia“. Po maturite a ročnom zbieraní skúseností na fare v Krupine som nastúpil do novootvoreného seminára v Banskej Bystrici – Badíne. Nasledovalo šesť rokov štúdia, formácie a okrem iného aj „muzicovania“ na organe. Po kňazskej vysviacke dva roky vyplnila kaplánska služba vo farnosti Banská Bystrica – mesto. Odtiaľ som bol preložený neďaleko – stal som sa notárom na Biskupskom úrade. Po roku som dostal ponuku študovať filozofiu, keďže to bolo vtedy pre kňazský seminár aktuálne potrebné. Študovať som mal chuť, ale o filozofii som vôbec nesníval. Dnes v tom vidím Božiu prozreteľnosť, lebo sa mi filozofia stala „láskou“ – láskou k múdrosti. Okrem predpísaných štúdií, potrebných na získanie licenciátu a doktorátu na Pápežskej Gregoriánskej univerzite v Ríme, som sa zvlášť venoval dvom kresťanským mysliteľom: Johnovi Henrymu Newmanovi a Edite Steinovej. Na prvom ma uchvacovalo jeho chápanie úlohy rozumu v akte viery. U spomínanej filozofky a svätice ma okrem vytrvalého hľadania pravdy zaujalo aj jej poňatie človeka a spoločenstva. Päť rokov vo Večnom meste mi nielen otvorilo nové intelektuálne horizonty, ale aj veľmi obohatilo moje chápanie Cirkvi. Po návrate na Slovensko som bol ustanovený za farára do pomerne nevelkej farnosti neďaleko od Zvolena – do Trnía. Avšak nudiť sa som naozaj nemal čas: Okrem bežných farárskejších povinností som začal nielen vyučovať v seminári, ale aj stavať kostol na filiálke, keďže pôvodný sme z dôvodov narušenej statiky museli

zavrieť. S Božou pomocou sme Boží stánok na Železnej Breznici ukončili a náš zosnulý otec biskup Mons. Rudolf Baláž ho aj posvätil. Akademický život spojený s pastoráciou ma naplňal, hoci bez trňov to na Trní nebolo, ale zaiste ani inde to nie je inak. Po štyroch rokoch ma Pán Boh cez predstavených posielal ďalej: Vrátil som sa na „staré miesto“ – do seminára, kde mám na plný úväzok vyučovať rôzne filozofické disciplíny a zároveň slúžiť bohoslovcom ako študijný prefekt. Možno mi Pán na tomto mieste dáva novú šancu dohoniť to, čo som zanedbal počas mojich vlastných bohoslovceckých rokov, a taktiež verím, že nielen ja mám čo povedať seminaristom, ale že sa mám od nich aj čomu učiť.

V čom vidíte zmysel filozofie pre súčasný svet a pre dnešného človeka? Čo mu môže povedať?

Rozum je vzácny Boží dar daný celému ľudstvu a nemožno ho zanedbávať. Filozofia je podľa mňa privilegovaným miestom, kde je možné tento dar rozvíjať. Hoci nám filozofia ako taká nedáva definitívne a strnulé odpovede, predsa nám otvára ďalšie perspektívy – privádza nás až na prah viery. Navyše nám pomáha pozrieť sa kriticky na jednu vec z viacerých strán a nenechať sa naivne hocikým „obalamutiť“. A potom rozumové uvažovanie, v ktorom úprimne hľadáme pravdu, sa stáva predpokladom správnych riešení nájdených v atmosfére otvoreného dialógu – a to aj s ľuďmi odlišných postojov, svetonázorov či verovyznaní.

Aké je vaše životné alebo kňazské heslo?

Chcel by som si privlastniť heslo, ktoré Dominik Savio čítal v pracovni svojho duchovného otca Don Bosca: Da mihi animas (Daj mi duše).

Päť kameňov

Milí čitatelia, prichádzame k vám s rubrikou Duchovná obnova. Chceme sa v nej podeliť s myšlienkami, ktoré môžu byť podnetom aj pre vaše uvažovanie. Čerpať budeme pritom z pravidelných duchovných obnov, ktoré mávame v seminári každý mesiac.

Začíname myšlienkami z duchovných cvičení na Mariánskej hore v Levoči. Prostredie tejto hory, ako aj okolnosti výberu exercitátora, dp. Mariána Mlynárika, viedli k téme mariánskych posolstiev z Medžugoria. V nich Panna Mária odovzdala svojim deťom symbolických päť kameňov, ktorými Dávid premohol Goliáša. Zbraňami, ktorými premáhame Goliáša našich dôb, ktorým je zlo v akejkolvek podobe, sú modlitba srdcom, Eucharistia, Sväté písmo, pôst a mesačná spoveď.

Treba pripomenúť, že tieto posolstvá nie sú oficiálne schválené, avšak to, čo sa v Medžugorí deje, naznačuje, že je to silné miesto modlitby. Ponúkame vám teda niekoľko posolstiev na témy, ktoré odzneli počas duchovných cvičení v Levoči.

SPOVEĎ: „Pozývam vás, aby ste otvorili dvere svojho srdca Ježišovi, ako sa kvet otvára slnku. Ježiš si praje naplniť vaše srdcia pokojom a radosťou. Nemôžete uskutočniť mier, keď nie ste v mieri s Ježišom. Preto vás pozývam k svätej spovedi, aby Ježiš bol vašou Pravdou a Mierom.“ (25. 1. 1995)

MODLITBA: „Skutočná modlitba vychádza z hĺbky vášho srdca, z vášho utrpenia, z vašej radosti, z vašej prosby o odpustenie hriechov. To je cesta pre poznanie pravého Boha, a tým aj seba samého, pretože skrze neho ste stvorení. Modlitba vás vedie k splneniu môjho želania, k jednote Božej rodiny.“ (2. 2. 2011)

PÔST: „Kto sa modlí, nebojí sa budúcnosti, a kto sa postí, nebojí sa zla. Ešte raz vám opakujem: Iba modlitbou a pôstom sa môžu zastaviť vojny, nevera a strach z budúcnosti. Ja som s vami a učím vás, že v Bohu je pokoj a nádej. Preto sa priblížte k Bohu a postavte ho na prvé miesto.“ (25. 1. 2001)

SVATÉ PÍSMO: „Aj dnes vás pozývam, aby ste boli nositeľmi evanjelia vo vašich rodinách. Nezabúdajte čítať Sväté písmo. Položte ho na viditeľné miesto a dosvedčujte svojim životom, že veríte a prežívate Božie slovo.“ (25. 1. 2006)

EUCCHARISTIA: „S veľkou radosťou vám prinášam Kráľa pokoja, nech vás on požehná svojím požehnaním. Pokloňte sa mu a darujte čas Stvoriteľovi, za ktorým túži vaše srdce. Nezapúšťajte, že ste pútnici na tejto zemi a že veci vám môžu dať malé radosti, avšak prostredníctvom môjho Syna sa vám daroval večný život.“ (25. 12. 2007)

Bohoslovci a predstavení

Kňazského seminára sv. Františka Xaverského
v Banskej Bystrici – Badíne

2011/2012

Osmička nováčikov

*S novým akademickým rokom tu máme opäť nové tváre, ktoré sa zabe-
hávajú do seminárneho poriadku a svojím vstupom do seminára dávajú jasne
najavo celému svetu, že ich ďalšie putovanie životom vedie po ceste ku kňazstvu.
Okrem základných informácií, čo tomu predchádzalo, ako si zvykajú na nový
režim dňa a vôbec, kým sú, uvádzame aj odpovede na tieto dve otázky:*

1. Čoho si sa musel pred vstupom do seminára zrieknuť a na čo sa ti najťažšie zvyká?
2. Na základe čoho si sa rozhodol pre kňazstvo a ako na to reagovalo tvoje okolie?

DOMINIK ŠŤAHNIČAN

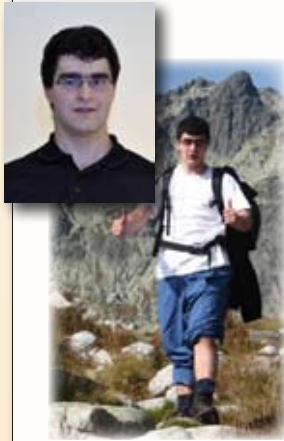
19 rokov, Sučany

Škola: Katolícke gymnázium Žilina

Hobby: plávanie, turistika, pozeranie filmov, čítanie kníh, rekreačne futsal, hokejbal, posilňovanie

1. Určite som sa musel zrieknuť častého stretávania s priateľmi (aj s dievčatami), spolužiakmi, ďalej dennodenného kontaktu s rodičmi, ale všetko je to pre Božie kráľovstvo a pre Boha samotného. Najťažšie sa mi zvyká na ranné vstávanie a na povinnú večierku.

2. Motiváciu a rozhodovaním sa pre kňazstvo bolo dlhoročné miništrovanie, nemalou mierou stredná škola, ako aj rozhovory s kňazmi, ktorí tiež študovali v Badíne. Hlboko ma zasiahli duchovné cvičenia v duchu Ignáca z Loyoly a tiež rôzne prednášky o povolání. Príbuzní a kamaráti sa z môjho rozhodnutia tešili, no stretol som sa aj s nepochopením od niektorých spolužiakov zo strednej školy.

MARTIN MIHÁL

28 rokov, Prievidza – Zapotôčky

Škola: V roku 2009 som ukončil inžinierske štúdium na Trenčianskej univerzite Alexandra Dubčeka so zameraním na elektronické a riadiace systémy v špeciálnej technike. Súbežne popri tomto štúdiu som v roku 2006 začal externe študovať katolícku teológiu v Badíne. Štúdium som ukončil minulý akademický rok.

Hobby: cyklistika, knihy, korčuľovanie

1. Už nie som pánom nad svojím časom a najťažšie sa mi zvyká na ranné vstávanie, ktoré je tu dosť zavčasu.

2. Prvým príkladom na ceste k môjmu povolaniu mi boli kňazi a rehoľné sestry v Prievidzi, s ktorými som sa stretával. To ma aj viedlo k túžbe štúdia teológie. Po prijatí na teológiu som prehľboval svoje vedomosti a modlitbou nadobúdal bližší vzťah k Bohu. Pretože som v sebe pociťoval túžbu stať sa kňazom, prihlásil som sa do seminára. Moje okolie nestihlo ani reagovať, lebo môj nástup prebehol veľmi rýchlo. Ale od tých, ktorí sa to dozvedeli, mám pozitívne ohlasy.

MICHAL BARNIAK*19 rokov, Levice – Rybníky***Škola:** Katolícke gymnázium Levice**Hobby:** posilňovanie, plávanie, floorball, ale inak športový antitalent

1. Zatiaľ asi takmer ničoho okrem TV, PC a zlého „ja“. Najťažšie sa mi zvyká na neskoré spanie, ale ja sa ľahko prispôbujem.

2. Kňazská služba mi vždy pripadala ako niečo nádherné. Veď čo môže byť krajšie a potrebnejšie ako zasvätiť Bohu celý svoj život? Svoje povolanie som pocítil približne v ôsmom ročníku na základnej škole. Rodičia ma v tom podporujú, kamaráti tiež, aj keď sa viacerí na to pozerajú s údivom, či mi nebude chýbať žena a či nechcem deti. Avšak mám už aj nejaké objednávky na sobáše :-).

PATRIK ŠPÁNIK*18 rokov, Sebechleby***Škola:** Gymnázium Krupina**Hobby:** bicyklovanie, plávanie, tenis, volejbal, ping-pong, posilňovanie, internet, hudba, modlitba, čítanie

1. Pred vstupom som sa zriekol hlavne najbližšej rodiny, s ktorou už teraz tak často nie som, samozrejme kamarátov a väčšieho množstva voľného času, ktorý som doteraz mával. Najťažšie sa mi zatiaľ zvyká na ten skorý ranný budičiek a niekedy „nabitý“ program.

2. Pre kňazstvo som sa rozhodol úprimne a sám, nikto ma k tomu nenútil. K modlitbe a ku kňazstvu som mal vzťah už od malička ako miništrant, ale ako som dospel, tak sa záujmy postupne menili. Približne pred rokom sa vo mne prebudila úprimná túžba služby pre Ježiša Krista a vtedy som v sebe pocítil pokoj, doslova blaho. Postupne sa to rozvinulo až do tej miery, že som sa ocitol v seminári :-). Moje okolie na to reagovalo úplne pokojne, veď aj hovorili: „Čo iné by sme mohli čakať?“

JOZEF MAZÁN*19 rokov, Veľký Krtíš***Škola:** Gymnázium Veľký Krtíš**Hobby:** cyklistika, lezenie, hokej, futbal, turistika, hudba, film

1. Najťažšie bolo zrieknuť sa cyklistiky, keďže som sa jej aktívne venoval, tiež aj leňošenia, kamarátov, a vlastne všetkého voľného času. Najhoršie je pre mňa „tvrdé“ ranné vstávanie a pravidelné štúdium.

2. Pre kňazstvo som sa rozhodol na základe pokoja a radosti, ktoré som pri tomto rozhodnutí pocítil. Svoju úlohu v tom zohrali aj kňazi, ktorých poznám, ale tiež určité „znamená“, ktoré tu nejdem rozvádzať, no ak niekto chce, nech ma príde pozrieť a s radosťou mu ich rozpoviem :-). Až na niektoré prípady reagovalo moje okolie celkom pozitívne, z čoho som mal radosť.

JURAJ KISS

19 rokov, Banská Štiavnica

Škola: Katolícke gymnázium Banská Štiavnica

Hobby: skauting, cyklistika, basketbal, filmy, kedysi písanie a tanec

1. Musel som sa zrieknuť v prvom rade svetského zmysľania a ťažko som sa vyrovnával s myšlienkou, že nikdy nebudem mať ženu, deti, rodinu. Samozrejme som sa musel na 90% zrieknuť svojich koníčkov. Do seminára som vstúpil vskutku nadšený. Keď toto nadšenie opadne, začne sa prejavovať aj túžba po starom živote.

2. Človek túži po pravom šťastí. Nikto ho však nedosiahne, kým nenájde zmysel svojho života, a tým je pre mňa (aspoň v poslednom období) práve smerovanie ku kňazstvu.

LUKÁŠ KUBÁT

20 rokov, Bratislava – Vrakuňa

Škola: Arcibiskupské gymnázium Trnava

Hobby: plávanie, turistika, duchovná literatúra od pátra Eliasa Vellu

1. Pred vstupom do seminára som sa musel vzdať priameho kontaktu s rodinou a priateľmi. Najťažšie sa mi zvyká na ranné vstávanie, keďže si rád pospím.

2. Pre kňazstvo som sa rozhodol preto, aby som dokázal byť oporou pre ľudí a sprítomňoval im Krista: nie je nič krajšie ako služba ľuďom a Kristovi. Musím priznať, že keď som doma oznámil, že sa chcem stať kňazom, tak neboli veľmi radi, ale postupom času sa s tým zmierili a teraz ma v mojej ceste plne podporujú.

LUKÁŠ LIŠKA

20 rokov, Banská Štiavnica

Škola: Katolícke gymnázium Banská Štiavnica

Hobby: futbal, hokej, volejbal, turistika, tiché prechádzky po štiavnickej kalvárii a spoločenské akcie v kruhu priateľov

1. Zrieknuť som sa musel hlavne svojho zabehnutého života. Nebolo ľahké opustiť živé vzťahy s ľuďmi, ktorí sú mi srdcu blízki, či už je to rodina, priatelia, alebo farnosť. Zvykať si musím hlavne na presný program, ktorý je v seminári.

2. Na základe viacerých faktorov. Najdôležitejšie bolo určite Kristovo pozvanie a túžba, ktorú mi dal do srdca. Ďalším boli kňazi v našej farnosti, ktorí mi postupne odkrývali kňazské povolanie a pomohli mi v mnohých životných udalostiach. Väčšinou som sa stretol len s pozitívnymi reakciami na svoje rozhodnutie.

Naším nováčikom želáme Božie požehnanie, aby sa nedali odradiť počtom študijných či seminárnych povinností, ale aby duchovne rástli a tak napredovali ku kňazstvu. To by však nezvládol ani jeden bohoslovec bez modlitieb ďalších ľudí, preto sa obraciame aj na Vás, drahí čitatelia, aby ste pamätali na týchto spolubratov, ale aj na všetkých seminaristov, nech kráčajme verne a zodpovedne po ceste, na ktorú nás povolal sám Pán Ježiš.

Za odpovede ďakuje **Marián JUHANIAK, 2. ročník.**

Povolanie... ...k plnosti života

Pozvanie žiť svoje povolanie sväto

Otázka povolania je vždy prítomná v každom storočí. Táto otázka vyvoláva v nejednom mladom človekovi nové a nové otázky. Je to otázka, ktorá núti človeka pozastaviť sa a pýtať sa samého seba: Kde je moje miesto? Kam patríť?

Povolanie. Keď sa toto slovo vysloví, mnohým sa v mysli vynorí obraz kňaza, mnícha, mníšky či rehoľnej sestry, obraz Bohu zasvätenej osoby. Ale toto slovo má oveľa širší význam. Otázka povolania sa týka každého človeka, a nielen toho, kto sa rozhodne naplno vložiť svoj život do Božích rúk ako kňaz či iná Bohu zasvätená osoba.

V otázke povolania môžeme rozoznávať všeobecný a osobitý rozmer. Tým najvšeobecnejším povolaním kresťana a človeka vôbec je povolanie k svätosti a láske. „Veď v ňom si nás ešte pred stvorením sveta vyvolil, aby sme boli pred jeho tvárou svätí a nepoškvrnení v láske...“ (Ef 1, 14). Svätosť a láska. Jedno od druhého sa nedá oddeliť. Ako by mohol chcieť byť svätým niekto, kto by v sebe nemal lásku? Potrebu lásky si uvedomuje aj sv. Pavol, keď vyslovuje slová hymnu na lásku a hovorí: „Keby som mal takú silnú vieru, že by som vrchy prenášal, a lásky by som nemal, ničím by som nebol“ (porov. 1 Kor 13, 2). Tak isto sa vyslovuje o svojom povolaní malá veľká svätica Terézia z Lisieux: „Mojím povolaním je láska.“ Láska je potrebná tak pre osobu kňaza, ako pre manželov. Toto je základ, od ktorého sa odvíja každé ľudské povolanie a ku ktorému má aj smerovať.

Povolanie k svätosti a láske nás vedie k dokonalosti. „Vy teda buďte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec“ (Mt 5, 48). Páter Jozef Šuppa sa k povolaní svätosti a lásky vyjadruje takto: „Ježiš žiada nový, dokonalý a svätý život.“ Dokonalosť so svätosťou označuje za jedinú možnosť, ako sa dostať k plnosti života. Svätosť, to nie je len pre vyvolené osoby. Každý jeden človek môže a má byť svätým, kdekolvek sa nachádza. Každý kňaz je povolaný žiť sväto, byť svätým kňazom. Ale svätosť je povolanie aj pre manželov. Máme viacero príkladov svätých mužov

a žien, pričom to neboli len ľudia osobitne zasvätení Bohu ako kňazi či rehoľníci. Napríklad svätá Monika, matka svätého Augustína, ktorého svojou pokorou a vierou privedla ku Kristovi. Máme dokonca niekoľko príkladov svätých detí, ako napríklad sv. Dominik Savio alebo bl. Chiara Luce Badano, novodobá patrónka mládeže a vzor trpezlivého znášania choroby.

Svätosť sa bytostne dotýka každého človeka. Boh, od ktorého pochádza všetko bytie, je svätý, a preto aj človek má byť svätý, ako aj svoje povolanie má vykonávať sväto. Dokumenty Cirkvi zdôrazňujú, že každé kresťanské povolanie pochádza od Boha, je Božím darom. Dokumenty zároveň upozorňujú, že každé naše povolanie má slúžiť na budovanie Cirkvi a rozmach Božieho kráľovstva na zemi.

Ako vykonávať povolanie sväto? Snažiť sa plniť Božiu vôľu, kdekoľvek sa nachádzame. Tu nám prichádza na pomoc svätý Pavol so slovami: „Preto vás prosím ja, väzeň v Pánovi, aby ste žili dôstojne podľa povolania, ktorého sa vám dostalo, so všetkou pokorou, miernosťou a zhovievavosťou. Znášajte sa navzájom v láske a usilujte sa zachovať jednotu ducha vo zväzku pokoja“ (Ef 4, 1-3).

Povolanie človeka má ešte jeden rozmer, rozmer spoločenský. Človek je pozvaný žiť v spoločenstve. Boh nie je samotár, a preto ani človek nemôže žiť sám pre seba, keďže je stvorený na Boží obraz (porov. Gn 1, 27). „Nie je dobre byť človeku samému“ (Gn 2, 18). Spoločenstvo patrí tiež k životu človeka. Tu sa človek realizuje, utvára svoju osobnosť. V spoločenstve sa plní príkaz lásky: „Toto je moje prikázanie: aby ste sa milovali navzájom, ako som ja miloval vás“ (Jn 15, 12). V spoločenstve s Bohom a ľuďmi sa dosahuje svätosť života.

Marián HUSÁR, 3. ročník

„Život nemožno prežiť neurčito.

Každý ho musí prežiť na nejakých miestach, v nejakom prostredí a v nejakej konkrétnej činnosti – ako robotník, učiteľ, úradník, lekár, ako matka alebo otec, ako ... áno: ako kňaz, alebo ako človek, ktorý sa dá k dispozícii Bohu a ľuďom.“

„Každý človek, ktorý zostáva verný Pánu Bohu podľa svedomia, alebo ktorý sa návratom k nemu znova stáva verným – uskutočňuje svoje základné povolanie: povolanie byť človekom.“

Ján Chryzostom Korec: Kristov kňaz

Realita potratu

Umelý potrat, interrupcia, umelé prerušenie tehotenstva. Tieto tri rôzne termíny vyjadrujú jednu a tú istú skutočnosť: odstránenie niekoho, resp. „niečoho“, čo nosí žena pod srdcom. Pri všetkých ide o čin, konanie človeka, ktoré zasahuje nielen jednotlivca, ale aj celú spoločnosť, v ktorej človek žije a realizuje sa.

Potrat sa tradične chápe ako prerušenie tehotenstva predtým, než by nová bytosť bola schopná autonómneho života. Rozlišujeme potrat *spontánnny* a *umelý*. Pod spontánnym sa rozumie potrat z nepredvídaných alebo patologických príčin nezávislých od ľudskej vôle; a kde niet slobodnej vôle, tam sa nedá hovoriť ani o hriechu človeka. Z etického hľadiska možno hovoriť len o potrate umelom, ktorý je priamo a úmyselne chcený. Preto Učiteľský úrad Cirkvi ústami Jána Pavla II. v encyklike *Evangelium vitae* definuje umelý potrat, že je „nez1ávisle od toho, ako je vykonaný – vedomým a priamym zabitím ľudskej bytosti v počiatočnom štádiu jej života medzi počatím a narodením.“

Predmet potratu

Aby sme mohli posúdiť morálnosť potratu, musíme sa bližšie a dôkladnejšie pozrieť na „predmet“ činu. Je ním embryo, ktoré vzniká z oplodnenia vajíčka spermiou. Podľa biologických vedných disciplín, t.j. genetiky a embryológie, oplodnené vajíčko už od začiatku nie je jednoduchý výrastok v materskom organizme, ale autonómna ľudská bytosť, napriek svojej úplnej závislosti od matky. To, čo nasleduje po oplodnení, je rozvinutím, vývojom, ale nie premenou. Neexistujú kvalitatívne skoky, ktorými by sa v istom momente tehotnosti premenila predľudská bytosť na ľudskú. Aj schopnosť vojsť do styku s inými osobami je už tiež v zárodku prítomná. Učenie Magistéria o ľudskom embryu ako o ľudskej bytosti je zrejme a nepopierateľne v súlade s vedeckými poznatkami dnešnej modernej biológie.

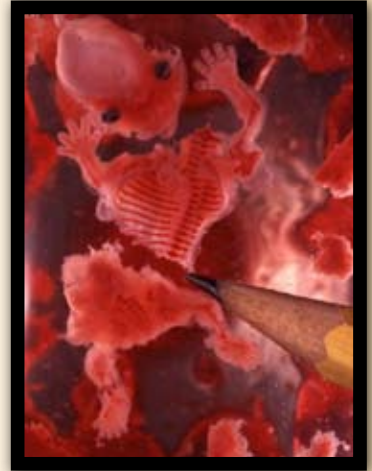
Pohľad na len osemťýždňové embryo

Potrat v učení Cirkvi

Cirkev vždy hlásala, že ľudský život má byť chránený vo všetkých etapách svojho vývinu. Na to poukazujú vyhlásenia, spisy rôznych osobností a učenie koncilov počas

dvetisícročnej histórie Cirkvi. Sväté písmo odsudzuje zločin proti ľudskému životu v prikázaní Nezabiješ! Druhý vatikánsky koncil odsúdil potrat slovami: „Boh, Pán života, zveril ľuďom vznešenú úlohu udržovať život. To sa má uskutočňovať spôsobom dôstojným človeka. Život treba teda chrániť s najväčšou starostlivosťou hneď od počatia: potrat a vražda nemlúvniat sú ohavné zločiny.“ Vyhlasuje, že od okamihu oplodnenia vajíčkovej bunky sa začína život, život novej ľudskej bytosti, ktorý sa samostatne vyvíja. Už od prvého okamihu je určený program, čím bude táto živá bytosť: človekom – jednotlivcom, ktorý už má svoje charakteristické črty jasne určené. Pápež bl. Ján Pavol II. v encyklike *Evangelium vitae* nielen odsudzuje potrat, ale dáva aj svoju pečať na nezmeniteľnosť nemorálnosti takéhoto konania.

Ľudská bytosť ako osoba a jej práva

Embryo je teda od samého začiatku ľudským jedincom, človekom, ktorý nie je len jednoduchý tvor medzi ostatnými živočíchmi sveta, ale živá ľudská bytosť, ktorú môžeme charakterizovať pojmom osoby. A osoba nie je osobou preto, lebo sa prejavuje racionálne, ale preto, lebo ľudská prirodzenosť je rozumová. Na základe toho človeka môžeme nazvať osobou aj vtedy, keď spí, mlčí alebo je v kóme. Tým, že človek je od počatia osobou, je nositeľom tých istých základných práv ako dospelý ľudský jedinec. Na základe toho každá nevinná ľudská bytosť je absolútne rovná so všetkými ostatnými. Človek počas svojho vývinu vždy zostáva človekom, a preto ani jeho základné práva sa nemenia. Tie práva by mali chrániť človeka, aby sa mu neublížilo, aby jeho ľudská identita zostala nedotknutá.

Osemtýždňové embryo po potrate: skutočná tvár potratu.

Je veľa spôsobov pošliapania práv človeka, medzi ktoré patrí aj zločin vo forme vraždy. Vraždou sa teda rozumie porušenie prvého zo základných neodňateľných práv každého ľudského jednotlivca, práva na život, z ktorého vyplývajú všetky ostatné neodcudziteľné práva človeka. Práva človeka nezávisia ani od jednotlivcov, ani od rodičov a nie sú ani koncesiou spoločnosti štátu. Patria k ľudskej prirodzenosti a sú vlastné ľudskej osobe vďaka stvoriteľskému činu, v ktorom má osoba svoj pôvod. Medzi týmito základnými právami vyniká právo na život a telesnú neporušiteľnosť každej ľudskej bytosti od chvíle počatia až po smrť.

Právo slobodnej voľby je často postavené do svetla mylného chápania. Takto chápaná sloboda človekovi udeľuje moc byť pánom nad vlastným životom a životom iných. Keďže pri potrate ide o vraždu, ktorá je vždy morálne neprípustná, tak aj voľba privádzajúca k takémuto činu musí byť odmietnutá. Je veľmi dôležité mať stále pred očami, že najväčšou a najvzácnejšou hodnotou, ktorá presahuje každú inú hodnotu, je hodnota a neporušiteľnosť života ľudského jedinca.

Nevšedná púť

Relikvia sv. Cyrila na Slovensku

Nevšedná púť, ktorej sme na Slovensku svedkami, nás privádza nielen k postave svätca, ale aj k dielu našich vierozvestcov a posilneniu sa vo viere. Jej zvláštnosťou je, že je to púť relikvie. Do všetkých slovenských diecéz a farností totiž prichádzajú relikvie sv. Cyrila.

Sv. Cyril sa tak opäť uberá Slovenskom, aby navštívil aj tie najodľahlejšie kúty našej vlasti, kde pravdepodobne nebol ani pred 1150 rokmi. Je to pri tom ten istý Cyril, ktorý sa narodil v roku 827 v Solúne, študoval na cisárskej akadémii v Carihrade, stal sa diakonom a knihovníkom patriarchu Ignáca, prešiel misiou u Chazarov a v roku 863 aj u Slovanov, aby napokon celkom vyčerpaný odovzdal dušu Bohu v Ríme v roku 869. Jeho telesné ostatky sú uložené v rímskej Bazilike sv. Klementa a na Slovensku sa nachádza relikvia z ramennej kosti, ktorá putuje Slovenskom, aby nás pripravila na 1150. výročie príchodu solúnskych bratov na Veľkú Moravu.

Aj táto kosť čaká na parúziu, keď suché kosti ožijú, tak ako to videl prorok Ezechiel (Ez 37). Čo však má v nás ožiť už teraz, pri pohľade na túto kosť, je naša viera. Tú sme zdedili ako vzácny dar od našich predkov, ktorí sa od nepamäti utiekali k Bohu. Tradičná viera však na Slovensku zápasí o prežitie a my sa dnes pýtame: Oplatí sa ešte veriť? Nie je viera iba opiom, ktoré zaháňa zlé myšlienky?

Podobné otázky si kladli aj mladí ľudia zo všetkých kontinentov sveta na 26. Svetových dňoch mládeže v Madride. Ich odpoveďou bolo, že ak chce viera prežiť, musí byť pevne zakorenená v Kristovi (Kol 2, 7). Jeho historicitu dnes nik nepopiera, avšak v každej dobe je potrebné hľadať jeho pravú tvár. On je totiž tým základom, od ktorého sa odvíja viera prvotných apoštolov a ich učeníkov i našich vierozvestov a ich žiakov a cez nich sa dostáva až ku nám ako nevšedný a hodnotný dar. Preto nám bl. Ján Pavol II. často prízvukoval našu zodpovednosť za Európu, ktorá je nielen v ekonomickej, ale aj morálnej a náboženskej kríze: „Slovensko má osobitnú úlohu na budovaní Európy tretieho tisícročia. Je povoláné ponúknuť Európe predovšetkým dar svojej viery v Krista a oddanosti Panne Márii“ (ďakovná púť Slovákov do Ríma, 1996).

Táto nevšedná púť teda zapadá do kontextu príprav na cyrilometodské jubileum, k čomu nás vyzvala Konferencia biskupov Slovenska počas adventu v roku 2010. náš seminár na ňu zareagoval cyklom biblických stretnutí s názvom Slovom žalmu k jubileu, na ktoré všetkých srdečne pozývame, aby sa aj cez ne oživila naša viera ku Kristovi.

Najbližšie stretnutia cyklu sa uskutočnia 14. novembra a 12. decembra 2011 o 19.30 hod. v priestoroch Kňazského seminára s témami *Čakal som na Pána (Ž 40)* a *Nostalgia za Božou tvárou (Ž 42 – 43)*.

Michal VÁLKA, 3. ročník

foto: Dominik Jáger

Aktuálnosť myslenia kardinála Špidlíka

Host'ovskou prednáškou profesora Pápežského východného inštitútu v Ríme pátra Richarda Čemusa SJ ožil 27. septembra 2011 v seminárnej aule Kňazského seminára sv. Františka Xaverského v Banskej Bystrici odkaz jedného z najväčších teológov, humanistov a mysliteľov 20. storočia kardinála Tomáša Špidlíka.

Profesor Čemus venoval prednášku s názvom Aktuálnosť myslenia kardinála Tomáša Špidlíka téme povolania, ktoré kardinál Špidlík nechápal len zúžene artikulované v kňazstve či reholi, ale ako povolanie kresťanského života. Jeho vstupnou bránou je krst a vrcholom isté zbožštenie.

Tento pojem, upozornil prof. Čemus, je skôr bližší východnej spiritualite než západnej. On však nevedie k západnému chápaniu nadčloveka, ale naopak zostáva v hraniciach ľudskosti, ktorú sa snaží realizovať čo najplnším spôsobom vo všetkých jej faktoroch. Kresťanský Východ pritom vychádza z optimistického antropologického modelu, ktorý kladie dôraz na počiatočný stav dobrého stvorenstva nepoznačeného dedičným hriechom. To duchovným otcom Východu otvára cestu k zdôrazneniu ľudskej slobody. Sv. Irenej Lyonský dokonca hovorí, že človek sa skladá z tela, duše a Ducha Svätého, ktorý v nás žije a pôsobí.

Tento model chápania človeka nie je pritom vôbec odlišný od západného, ibaže v konkrétnych kultúrnych kontextoch zdôrazňuje inú stránku tej istej pravdy. Západný svet, a obzvlášť sv. Augustín, totiž musel bojovať s bludom pelagianizmu, ktorý odmietal potrebu Božej milosti pre spásu človeka. Naproti tomu Augustín, aj na základe vlastnej skúsenosti, zdôrazňuje ľudskú slabosť poznačenú hriechom a potrebu milosti. Východní otcovia milosť neodmietajú, ale viac poukazujú na prirodzený stav človeka, v ktorom od jeho stvorenia prebýva Duch Svätý, ktorého nám vdýchol sám Boh.

Jeho prítomnosť však nie je automatická a človek ju má upevňovať askézou, ktorá sa tu nechápe ako masochizmus, lež ako tréning duchovnosti a smeruje k pripodobňovaniu sa Kristovi; on je prototyp Božieho obrazu v nás.

Tak prof. Čemus zakončil svoju prednášku krásnou výzvou i priáním: „Aby sme sa stále čoraz viac podobali Kristovi a druhí v nás mohli nájsť jeho tvár.“

Madrid – svetová metropola mladých

Ako som prežil Svetové dni mládeže v Madride

Originálna myšlienka bl. Jána Pavla II. zhromaždiť mladých z celého sveta našla svoje uplatnenie aj toto leto v Madride. Heslom tohtoročných Svetových dní mládeže (SDM) bola pasáž z listu sv. Pavla: „V ňom zakorenení a na ňom postavení, upevnení vo viere“ (Kol 2, 7).

Svätý Otec vo svojom poslanstve k SDM vyzval mladých, aby sa nebáli zapustiť korene v Kristovi a dôverovať mu. Pripomenul, že „kresťanská viera neznamená len veriť, že niektoré veci sú pravdivé, ale ide v nej predovšetkým o osobný vzťah k Ježišovi Kristovi. Keď nadviažeme osobný vzťah s Kristom, on nám odhalí našu skutočnú identitu a v priateľstve s ním sa život rozvíja až k úplnému naplneniu.“

Boli to v poradí už 26. SDM, kde sa mladí z celého sveta mohli spoločne stretnúť, no kde mohli predovšetkým zakúsiť spoločenstvo univerzálnej Cirkvi v jednote s pápežom, obnoviť sa vo viere, verejne ju vyznať a v neposlednom rade stretnúť sa so živým Kristom. Mladí sa takto svojou prítomnosťou a svojím vonkajším postojom stávali svedkami živého Krista a vyjadrovali svoju príslušnosť ku Katolíckej cirkvi. Iste možno tvrdiť, že SDM sú jednou z foriem novej evanjelizácie, na ktorú veľmi vyzýva i Benedikt XVI. Je to azda spôsob, ktorý svojím rozsahom dokáže zasiahnuť obrovský počet ľudí a dostať sa do takých štruktúr, kde by možno inak viera nemala šancu preniknúť. Totiž na organizáciu takéhoto stretnutia bolo potrebné mobilizovať tisíce ľudí, a to i takých, ktorí s vierou nemajú nič do činenia.

Na SDM som sa zúčastnil po prvýkrát. Ťahala ma tam zvedavosť, no na druhej strane som si vravel, že by bolo dobré zúčastniť sa tohto tak veľmi ospevovaného podujatia a vyskúšať si tak i na vlastnej koži, čo to znamená byť spoluorganizátorom a animátorom. Bol to pre mňa veľmi silný a nezabudnuteľný zážitok, ktorý by som doprial každému mladému človekovi, a zároveň veľmi dobrá skúsenosť sprevádzania mladých.

Keď som sa po skončení SDM sám seba pýtal, čo som tam vlastne zažil, zodpovedal som si veľmi rýchlo: mladú modliacu sa Cirkev plnú života a nákazlivej radosti. Jednou z prvých vecí, ktoré na mňa veľmi silne

“ZAKORENENÍ A POSTAVENÍ NA JEŽIŠOVI KRISTOVI, UPEVNENÍ VO VIERE.” (POROV. KOL 2,7)

zapôsobili, boli obrovské, takmer nekončiace sa zástupy mladých ľudí, ktorí boli naplnení radosťou a so spevom na perách i v srdci sa rozchádzali po úvodnej svätej omši.

Ako animátora skupiny bolo pre mňa veľmi dobrou, hoci nie vždy ľahkou skúsenosťou správne sa zachovať v ťažších situáciách a nestratiť chladnú hlavu. K tomu všetkému samozrejme patrilo umenie nad'ahčiť niektoré ťažšie situácie spôsobené organizačnými nedostatkami, a teda mať i riadnu dávku humoru, o ktorý niekedy bola núdza. Avšak práve vtedy bolo treba pokúsiť sa vyklízuť z častého a veľa rás i oprávneného kritizovania, vzchopiť sa a kráčať ďalej vpred. A práve sila spoločenstva je v tomto úžasnou pomocou a vzpruhou. Neraz nám pomohla zdanlivo nevinná, no na danú situáciu veľmi odvážna „hláška“ tých najmladších účastníkov: „Veď to nie je až také hrozné!“ Vtedy si človek môže uvedomiť, že ak to môžu zvládnuť druhí, prečo by som to nemohol zvládnuť i ja.

Asi prvýkrát som si uvedomil a pocítil, čo je to púť v pravom slova zmysle. Chodeňia bolo neúrekom. No keď je človek v spoločnosti mladých ľudí, keď sa má o čom zhovárať a keď je i správna atmosféra, je to vlastne jedno. Počet kilometrov v nohách je vtedy každému takpovediac ukradnutý.

Každý účastník SDM bol vybavený tzv. balíčkom pútnika, ktorý okrem stravných lístkov, lístkov na dopravu a iných informačných materiálov obsahoval aj tričko, čiapku a rucksak s logom SDM. Vďaka týmto veciam sme boli v meste neprehliadnuteľní. Kdekoľvek sa človek pohol, mohol si byť takmer istý, že sa stretne s mladým kresťanom. Cítil som sa doma všade, kde som sa pohol, pretože som stretával hŕby mladých. Mal som pocit, že nám patrí celý Madrid, ktorý sám Svätý Otec počas SDM nazval svetovou metropolou mladých.

Vo svojom poslanstve k SDM, ale aj na záverečnej sv. omši na letisku Cuatro Vientos nás pápež veľmi povzbudil a vyzval, aby sme sa nebáli byť živými svedkami Krista tam, kde sme. Dezorientovaný svet, v ktorom žijeme, totiž potrebuje našu živú vieru, tvorivú lásku a dynamiku našej nádeje. Potrebuje, aby som aj ja bol misionárom tam, kde sa denne pohybujem.

Radovan HASÍK, 3. ročník

FINÁLE „POTTEROVSKÉJ SÁGY“

Harry Potter: typické dieťa postmodernej doby

Harry Potter, milovaný a zatracovaný, zhadzovaný či ospevovaný, kedysi neznámy na niekoľkých stránkach papiera napísaný príbeh, ktorý je dnes už svetovým fenoménom, nám podľa všeobecných očakávaní, ako i tvrdení autorky Joanne Rowlingovej zaspieval svoju labutiu pieseň. Stalo sa to presne 14. júla 2011, keď filmové stvárnenie druhej časti poslednej siedmej knihy s názvom Dary smrti dorazilo do našich kín. Čo táto posledná časť priniesla, alebo v čom sa líšila od svojej knižnej predlohy? A vôbec, ako možno celkovo zhodnotiť „potterovskú ságu“ po jej završení?

Od vydania prvej knihy ako i natočenia prvého filmu už ubehli nejaké tie roky a ako plynie reálny čas, podobne dospieva aj Harry Potter. Ten už dávno nie je malým chlapcom, na ktorého 13. narodeniny sa objaví milý obor a prezradí mu, že je čarodejníkom a čaká ho magická škola plná kúziel a dobrodružstiev. Harry je už dospelým mladým mužom a spolu so svojimi priateľmi Ronom a Hermionou je – ako by napísal básnik – „pripravený vykročiť v ústrety poslednému boju dobra so zlom.“ No naozaj len „ako by“ napísal básnik. Lebo hoci sú si diváci, rovnako ako postavy filmu, vedomí neodvratného finálneho stretnutia Harryho a Voldemorta, nikto, ani diváci, ani postavy, nie sú pripravení na záver, ktorý neodvratne prichádza.

Dej druhej časti pokračuje presne na mieste, kde sa naposledy skončil, v hľadaní a ničení magických horcruxov, ktoré sú zdrojom Voldemortovej sily. Čím menej ich ostáva, tým sa tlak zla viac a viac stupňuje. A tak hrdinovia nachádzajú útočisko na Rokforte, kde sa ich cesty po prvýkrát pred siedmimi rokmi stretli. Na mieste, kde sa to všetko začalo a kde sa to aj skončí.

Neskutočných efektov, pôsobivej atmosféry či akčných scén bolo v každom zo siedmich predošlých filmov viac než dost, a preto bolo pre režiséra Davida Yatesa a jeho tím takmer nespniteľnou úlohou dať poslednému filmu čo najgrandióznejšie finále. No podarilo sa mu to. To ozajstné finále sa odohráva predovšetkým v dejovej línii, ktorá tak triky a pomerne kvalitný vizuálny zážitok posúva na druhú koľaj. Divákov čaká ešte dost prekvapení, lebo zlo nie je usadené len v srdciach nepriateľa, ale

v Harrym samom. A na to, aby sa s ním vysporiadal, musí podstúpiť osobnú katarziu, ktorá bude jeho najväčším bojom. Až potom dokáže čeliť Voldemortovi. No nie ako by očakávali nadšené davy fanúšikov s predstavou mocného vládcu smrti, ktorý svojou mágiou premôže temného čarodejníka. Na tomto mieste sa film uberá trochu inou líniou ako kniha, a hoci boj o Rokfort, ako i niektoré záverečné scény sú celkom totožné, film nezdržal niektoré dôležité momenty, ktoré tak dávajú záverečnému rozprávaniu iný rozmer. Naproti filmu si v knihe Harry uvedomuje, že na Voldemortovu mágiu proste nemá a nikdy ho svojimi magickými silami nezničí. Voldemorta dokonca nezabije Harry, ale jeho vlastná kľatba, jeho vlastná pýcha, jeho vlastná predstava, že je nesmrteľný, neprekonateľný vo svojich plánoch a nedostihnuteľný vo svojich možnostiach. Zomiera pre ten istý dôvod, pre ktorý ho Harry porazil ešte v kolíske – nikdy neveril a absolútne podcenil silu pravej lásky a skutočnej obety. Dalo by sa povedať, že zlo na samom začiatku potterovskej série dostalo druhú šancu. Voldemort prežil, no nepoučil sa a stále kráčal v predstave vlastnej dokonalosti. Harry sa z neho poučil, o čom svedčí aj záverečná scéna, v ktorej zlomí prútku moci, predmet, ktorý by ho urobil tým najmocnejším čarodejníkom na svete, a jeho kúsky zahodí do priepasti.

Záverečný diel Harryho Pottera, a vôbec celá séria vo svojom knižnom i filmovom vydaní, sa javí ako novodobá rozprávka, v ktorej bojuje dobro so zlom, pričom dobro nutne nad zlom víťazí. Z pozitívnych stránok tohto boja možno spomenúť, že zlo je tu skutočne premožené tým, čo prevyšuje moc akejkoľvek mágie – nesebectvom, láskou a obetou. Aj vzťahy medzi hlavnými postavami, ktoré robia z diela hodnoverný príbeh, sú vykreslené ako pekné príklady. Na druhej strane sa výsledok v podobe dobra mnoho ráz dosahuje výhradným použitím mágie. A mágia, nech by sa ňou dosiahol akokoľvek dobrý stav človeka, vedie vždy k zlu, pretože to je a vždy bude nástroj temných síl, nástroj zla. Pripustiť možnosť, že bojovať proti zlu sa dá aj zlom, odporuje mravnému a aj logickému zmysľaniu, osobitne pre nás, ktorí veríme v osobný rozmer zla, teda v diabla a jeho anjelov.

Harry Potter je dielo krásnej literatúry, resp. filmová fikcia, a nie dielo teologické ani pedagogické. Napriek vzneseným námetkam mu teda nejde o prezentáciu zla a temných síl a ani o výchovné pôsobenie na detských či dospelých čitateľov a divákov. Ako iné diela dnešnej postmodernej doby si aj postoj k nemu vyžaduje reflexiu a zrelý názor každého, kto sa s ním stretne.

František VEVERKA, 4. ročník

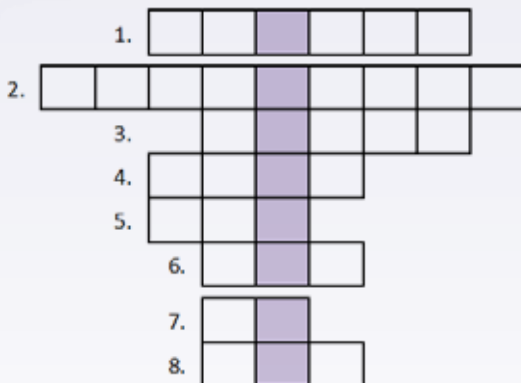
Dušan RONČÁK, 5. ročník

Tajnička

Milí čitatelia! Aj pri tejto tajničke si trochu zalistujeme vo Svätom písme, konkrétne v rodokmeňoch Knihy Genezis. Pozrieme sa, ako nám Biblia symbolicky predkladá dĺžku života človeka. Prejdeme Adamovým potomstvom, Noemovým pokolením a dostaneme sa až po časy Abraháma. Vyriešením tajničky zistíte, kde sa píše, že „vek nášho žitia je sedemdesiat rokov a ak sme pri sile, osemdesiat.“

1. „Kainov pravnik“ (pomôcka: Gn 4).
2. Všetkých jeho dní bolo 969 rokov.
3. Dožil sa symbolických 777 rokov.
4. „Noemov pravnik“, po Heberovom narodení žil ešte 403 rokov
5. Zažil potopu a dožil sa 600 rokov.
6. Po synovom narodení žil ešte 207 rokov (pomôcka: Semovo potomstvo).
7. Koľko mal Nachor rokov (číslo), keď sa mu narodil Táre?
8. Koľko mal rokov Abrahám (číslo), keď sa mu narodil jeho syn Izák?

Žrebovaním sa víhercom minulej tajničky stal pán Kubala, ktorému blahoželáme a udeľujeme sľúbenú odmenu. Vaše riešenia tajničky aj teraz očakávame na našej internetovej alebo poštovej adrese do konca novembra.

Príjemný oddych praje

(-be-)

dodá LÚČ

